

Regulamin organizacji wycieczek szkolnych i innych imprez krajoznawczo-turystycznych

Załącznik do Statutu

Podstawa prawna:

1. *Rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. 2003/6/69);*
2. *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 maja 1997 r. w sprawie określenia warunków bezpieczeństwa osób przebywających w górach, pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne (Dz. U. Nr 57, poz. 358);*
3. *Zarządzenie MEN z dnia 29 września 1997 r. w sprawie zasad i warunków organizowania przez szkoły i placówki publiczne krajoznawstwa i turystyki (Dz. U. MEN Nr9, poz. 40);*
4. *Rozporządzenie MENiS z dnia 8 listopada 2001 r. w sprawie zasad i warunków organizowania przez szkoły i placówki publiczne krajoznawstwa i turystyki (Dz. U. Nr 135, poz. 1516);*
5. *Rozporządzenie MEN z dnia 28 sierpnia 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu organizowania przez szkoły i placówki publiczne krajoznawstwa i turystyki (Dz. U. 2015 nr 0, poz. 1150);*
6. *Rozporządzenie MEN z dnia 21 stycznia 1997r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania (Dz. U. z 1997 r. Nr 12, poz. 67);*
7. *Rozporządzenie MEN z dnia 16 stycznia 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania (Dz. U. z 2015 r. poz. 109);*
8. *Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. nr 95, poz. 425 z późn. zm.);*
9. *Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. 2010 nr 127 poz. 857);*
10. *Ustawa z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. 2009 nr 62 poz. 504);*
11. *Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 roku – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908 z późn. zm.);*

§1

Cele działalności turystycznej

1. Organizowanie przez szkołę krajoznawstwa i turystyki ma na celu w szczególności:
  - a) poznanie regionu i kraju, jego środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków, kultury i historii,
  - b) poszerzenie wiedzy z różnych dziedzin życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego,
  - c) wspomaganie rodziny i szkoły w procesie wychowawczym,
  - d) upowszechnianie wśród uczniów zasad ochrony środowiska naturalnego oraz umiejętności korzystania z zasobów przyrody,
  - e) podnoszenie sprawności fizycznej,
  - f) upowszechnianie form aktywnego wypoczynku,
  - g) przeciwdziałania patologii społecznej,
  - h) poznanie zasad bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach i miejscach (środki komunikacji publicznej, obiekty muzealne, obiekty przyrodnicze, kąpieliska, tereny górskie).

2. Organizowanie przez szkołę krajoznawstwa i turystyki odbywa się w następujących formach:

- a) wycieczki przedmiotowe – inicjowane i realizowane przez nauczycieli w celu uzupełnienia obowiązującego programu nauczania, w ramach danego przedmiotu,
- b) wycieczki krajoznawczo-turystyczne, w których udział nie wymaga od uczestników przygotowania kondycyjnego i umiejętności specjalistycznych,
- c) wycieczki krajoznawczo-turystyczne, w których udział wymaga od uczestników przygotowania kondycyjnego i umiejętności specjalistycznych,
- d) imprezy wyjazdowe – związane z realizacją programu nauczania, takie jak zielone szkoły.

§2

Organizacja wycieczki

1. Przed rozpoczęciem wycieczki organizator powinien przedstawić Dyrektorowi jej plan w następujących terminach:

- a) wycieczka kilkudniowa – 1 tydzień przed wyjazdem,
- b) wycieczka jednodniowa – 2 dni przed wyjazdem.

2. Plan wycieczki powinien zawierać:

- a) termin,
- a) trasę,
- b) środki lokomocji,
- c) rodzaj wycieczki (dydaktyczna, dydaktyczno-turystyczna, turystyczno-krajoznawcza, krajoznawcza),
- d) zakwaterowanie i wyżywienie,
- e) imienną propozycję opiekunów,
- f) wstępny plan finansowy wycieczki lub imprezy zawierający przewidywane wydatki i źródła ich pokrycia,
- g) regulamin wycieczki (załącznik nr 1).

3. Na podstawie planu wycieczki kierownik wycieczki wypełnia w dwóch egzemplarzach kartę wycieczki/imprezy z harmonogramem i preliminarzem (załącznik nr 2).

4. Do karty wycieczki należy dołączyć listę uczestników wycieczki (załącznik nr 3), która powinna zawierać:

- a) imię i nazwisko ucznia,
- a) klasa,
- b) adres zamieszkania,
- c) numer telefonu do rodziców/opiekunów,
- d) numer polisy ubezpieczeniowej uczestników od następstw nieszczęśliwych wypadków, jeżeli zachodzi taka potrzeba.

5. Organizator wycieczki zobowiązany jest do sporządzenia listy uczniów pozostających w szkole i dostarczeniu jej do Dyrektora szkoły.

6. Udział uczniów niepełnoletnich w wycieczce, z wyjątkiem wycieczek przedmiotowych, odbywających się w ramach zajęć lekcyjnych, wymaga pisemnej zgody ich rodziców/opiekunów (załącznik nr 4).

7. Dokumentacja wycieczki powinna być sporządzona w dwóch egzemplarzach, z których jeden pozostaje w szkole, drugi zabiera ze sobą kierownik wycieczki, a kopia po powrocie z wycieczki znajduje się w dokumentacji wychowawcy klasy.

8. Program, trasa, cel, harmonogram wycieczki oraz regulamin zachowania uczniów powinien być omówiony ze wszystkimi uczestnikami przed wyjazdem.

9. Rodzice zobowiązani są poinformować kierownika wycieczki o stanie zdrowia dziecka, prowadzonym leczeniu, alergiach bądź innych dolegliwościach.
10. Wycieczki powinny rozpoczynać się i kończyć przed budynkiem szkoły; dopuszcza się inne rozwiązanie za zgodą rodziców.
11. W wypadku zmiany warunków pogodowych dopuszcza się zmianę harmonogramu wycieczki.
12. Uczniowie klas I- III uczestniczą przede wszystkim w wycieczkach przedmiotowych i krajoznawczo-turystycznych na terenie najbliższej okolicy i województwa.
13. Uczniowie klas IV- VI uczestniczą w wycieczkach przedmiotowych, krajoznawczo-turystycznych na terenie swojego województwa, regionu geograficzno-turystycznego, a następnie całego kraju.
- 13a. Uczniowie, którzy ukończyli 10 lat mogą uczestniczyć w wycieczkach zagranicznych organizowanych przez szkołę.
14. Dla uczniów klas I- III organizuje się wycieczki 1-dniowe.
15. Dla uczniów klas VI- VI organizuje się wycieczki 1-dniowe i kilkudniowe.
16. Wycieczki i imprezy mogą być organizowane w ramach zajęć lekcyjnych, pozalekcyjnych lub pozaszkolnych.
17. Wszystkie wyjścia i wycieczki powinny być odnotowane przez wychowawcę w dzienniku lekcyjnym.

§3

Finansowanie wycieczki

1. Organizator zobowiązany jest sporządzić plan finansowy wycieczki, który określa ogólny koszt wycieczki, koszt na jednego uczestnika oraz przewidywane koszty organizacyjne i programowe.
2. Wycieczki mogą być finansowane ze składek uczestników, środków Rady Rodziców lub innych źródeł (ze środków pozyskanych od organizacji i stowarzyszeń wspierających oświatę oraz sponsorów).
3. Rodzice/opiekunowie uczniów biorących udział w wycieczce zobowiązani są do pokrycia związanych z nią kosztów.
4. Rodzice/opiekunowie, którzy zadeklarowali udział swojego dziecka w wycieczce, a następnie deklarację tę wycofali zbyt późno tak, że zostały wydatkowane już środki finansowe, zobowiązani są do pokrycia strat jakie powstały z tego tytułu.
5. Kierownik wycieczki i opiekunowie nie ponoszą kosztów udziału w wycieczce.
6. Za terminowe regulowanie zobowiązań finansowych związanych z wycieczką odpowiada kierownik wycieczki.
7. Kierownik wycieczki po jej zakończeniu dokonuje jej rozliczenia w terminie 3 dni od otrzymania faktur (załącznik nr 5).
8. Dowodami finansowymi są listy wpłat oraz rachunki, faktury, bilety wydawane przez uprawnione do tego podmioty gospodarcze. W uzasadnionych przypadkach dowodem mogą być oświadczenia o poniesionym wydatku podpisane przez kierownika wycieczki i opiekunów.

§4

Obowiązki kierownika i opiekuna wycieczki

1. Kierownikiem wycieczki może być osoba, która:
  - a) jest nauczycielem i/lub ukończyła kurs kierowników wycieczek szkolnych,
  - b) jest instruktorem harcerskim,

- c) posiada uprawnienie przewodnika turystycznego, instruktora turystyki kwalifikowanej lub pilota wycieczek,
- d) kierownikiem lub opiekunem uczniów biorących udział w wycieczce zagranicznej może być osoba znająca język obcy w stopniu umożliwiającym porozumienie się w kraju docelowym, jak również w krajach znajdujących się na trasie wycieczki.

2. W ramach swoich obowiązków kierownik wycieczki:

- a) opracowuje program i harmonogram wycieczki lub imprezy,
- b) zapoznaje z regulaminem wycieczki wszystkich uczestników,
- c) zapewnia warunki do pełnej realizacji programu i regulaminu wycieczki oraz sprawuje nadzór w tym zakresie,
- d) zapoznaje uczestników z zasadami bezpieczeństwa oraz zapewnia warunki do ich przestrzegania – w szczególności omawia zasady bezpieczeństwa na jezdniach, dworcach PKS lub PKP, przystankach komunikacji miejskiej, w lasach, nad wodą, w miejscach postoju, w czasie podróży, w czasie spacerów po mieście i na górskich szlakach turystycznych, itp.
- e) kierownik wycieczki, po zasięgnięciu opinii wychowawcy, może odmówić zgody na uczestnictwo w wycieczce uczniowi, który często nie przestrzega regulaminu szkoły i swoim zachowaniem może uniemożliwić pełną realizację programu, zapewnienia opieki i bezpieczeństwa uczestników wycieczki lub imprezy,
- f) określa zadania opiekuna w zakresie realizacji programu, zapewnienia opieki i bezpieczeństwa uczestnikom wycieczki lub imprezy,
- g) odpowiada za apteczkę pierwszej pomocy,
- h) organizuje transport, wyżywienie i noclegi dla uczestników,
- i) dokonuje podziału zadań wśród uczestników,
- j) dysponuje środkami finansowymi przeznaczonymi na organizację wycieczki lub imprezy,
- k) dokonuje podsumowania, oceny i rozliczenia finansowego wycieczki po jej zakończeniu, rozliczając się z uczniami i ich rodzicami oraz z Radą Rodziców, jeżeli współfinansowała ona wycieczkę,
- l) zabezpiecza powrót uczestników wycieczki do miejsca zamieszkania- tzn. określa oraz informuje rodziców o czasie i miejscu zakończenia wycieczki,
- m) sprawdza czy wszyscy uczestnicy wycieczki posiadają niezbędny sprzęt i ekwipunek.
- n) informuje szkolnego inspektora BHP o ewentualnych wypadkach, które miały miejsce w trakcie wycieczki.

3. Dyrektor szkoły może wyrazić zgodę na łączenie funkcji kierownika i opiekuna wycieczki/imprezy.

4. Opiekunem wycieczki może być każdy nauczyciel albo po uzyskaniu zgody Dyrektora szkoły inna pełnoletnia osoba. Każdy opiekun zobowiązany jest do złożenia pisemnego oświadczenia o odpowiedzialności opiekunów za powierzonych mu uczniów, uczestników wycieczki (oświadczenie jest częścią karty wycieczki).

5. Do obowiązków opiekuna należy:

- a) sprawowanie opieki nad powierzonymi mu uczniami,
- b) współdziałanie z kierownikiem wycieczki w zakresie realizacji programu i harmonogramu wycieczki lub imprezy,
- c) nadzór nad przestrzeganiem regulaminu przez uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów BHP,
- d) nadzorowanie wykonywania zadań przydzielonych uczniom,
- e) wykonywanie innych zadań zleconych przez kierownika wycieczki.

6. Opiekun wycieczki zobowiązany jest sprawdzić stan liczebny grupy przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdu oraz po przybyciu do miejsca docelowego.

§5

Zasady bezpieczeństwa

1. Uczestnicy wycieczek i imprez podlegają ubezpieczeniu od następstw nieszczęśliwych wypadków. Ubezpieczeniu tym objęci są wszyscy uczniowie w ramach szkolnego ubezpieczenia grupowego.
2. W przypadku wycieczki zagranicznej niezbędne jest wykupienie dodatkowej polisy obejmującej zwrot kosztów leczenia za granicą.
3. W wycieczkach turystyczno-krajoznawczych nie mogą brać udziału uczniowie, w stosunku do których istnieją przeciwwskazania lekarskie.
4. Przy organizacji wycieczek należy przestrzegać zasad ustalania ilości opiekunów:
  - a) wycieczki autokarowe - 1 opiekun na 15 uczniów,
  - b) wycieczki przedmiotowe w miejscu, które jest siedzibą szkoły - 1 opiekun na 30 uczniów,
  - c) wycieczki piesze na terenie miasta z korzystaniem ze środka transportu miejskiego, wycieczki do lasu, itp. - 1 opiekun na 15 uczniów,
  - d) wycieczki górskie piesze - 1 opiekun na 10 uczniów (wycieczki organizowane na obszarach parków narodowych i rezerwatów przyrody, oraz leżących powyżej 1000 m n.p.m. mogą prowadzić wyłącznie przewodnicy turystyczni),
  - e) wycieczki rowerowe - 1 opiekun na 7 uczniów (zgodnie z przepisami o ruchu drogowym w kolumnie rowerów nie może jechać więcej niż 15 osób).
5. W razie gwałtownego załamania się warunków pogodowych (burza, śnieżyca, gołoledź) wycieczkę należy odwołać.
6. Jeżeli osoba pozostająca pod opieką ulegnie nieszczęśliwemu wypadkowi, należy zapewnić poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzić fachową pomoc medyczną.
7. O każdym wypadku należy niezwłocznie zawiadomić rodziców/opiekunów poszkodowanego oraz Dyrektora szkoły.

§6

Szczególne zasady bezpieczeństwa na wycieczkach szkolnych

1. Przy organizowaniu wycieczek autokarowych należy przestrzegać następujących zaleceń:
  - a) liczebność grupy powinna być dostosowana do możliwości technicznych autokaru/liczby miejsc,
  - b) każdy opiekun ma przydzieloną sobie grupę 15 uczniów,
  - c) opiekun musi przebywać ze swoją grupą w pojeździe, nie wolno rozdzielać grupy na dwa lub więcej pojazdów,
  - d) miejsca przy drzwiach zajmują osoby dorosłe/opiekunowie,
  - e) przejścia w autokarze muszą być wolne, nie mogą się tam znajdować dodatkowe miejsca do siedzenia,
  - f) upewnić się czy kierowca posiada kwalifikacje kierowcy zawodowego oraz potwierdzenie sprawności technicznej autokaru (ważne przez 6 miesięcy),
  - g) kierowca może jechać maksimum 8 godzin; w rytmie 4 godziny jazdy - godzina odpoczynku,
  - h) autokar powinien być oznakowany kwadratowymi tablicami barwy żółtej z symbolem dzieci barwy czarnej,

- i) bagaż uczestników powinien być umieszczony w bagażniku i na półkach,
- j) postoje mogą odbywać się tylko w miejscach do tego wyznaczonych, tj. na oznakowanych parkingach,
- k) po każdej przerwie w podróży należy sprawdzić stan liczebny uczniów,
- l) należy zabrać apteczkę pierwszej pomocy.

2. Przejazdy pociągami:

- a) opiekun musi przebywać z grupą w wagonie, nie wolno rozdzielać grupy na dwa lub więcej wagonów, w tym celu wskazane jest dokonywanie wcześniejszej rezerwacji miejsc lub przedziałów,
- b) zasady rozmieszczenia uczniów i bagażu oraz zapewnienie środków pierwszej pomocy tak jak w przypadku przejazdu autokarem,
- c) należy zabronić uczniom opuszczania wagonu i wychylania się przez okna,
- d) w czasie postoju pociągu uczniowie powinni znajdować się na swoich miejscach siedzących,
- e) bilety na przejazd wraz z zaświadczeniem o przejeździe grupowym oraz legitymacje szkolne uczestników powinien posiadać kierownik wycieczki.

3. Wycieczka piesza:

- a) uczestnicy idą zwartą grupą w szyku uzgodnionym przez prowadzącego, maksymalnie czwórkami; na przodzie grupy zawsze idzie prowadzący wycieczkę, następnie najsłabsi, którzy nadają tempo marszu, kolumnę zamyka opiekun wycieczki,
- b) kolumna porusza się prawym poboczem drogi (z wyjątkiem kolumny składającej się z dzieci do lat 10), zajmując nie więcej niż połowę szerokości drogi; w czasie marszu należy zwracać uwagę na poruszające się po drodze pojazdy; w przypadku gdy nie ma chodnika lub miejsca przeznaczonego dla pieszych, maszerując małymi grupkami lub pojedynczo lewą stroną drogi jeden za drugim, lub jeżeli ruch na drodze jest niewielki parami,
- c) nie wolno zatrzymywać się w miejscach, gdzie utrudniona jest widoczność tzn. na zakrętach, za i przed wzniesieniem, które utrudnia widoczność nam i kierującym,
- d) w mieście poruszamy się po chodnikach,
- e) w lesie poruszamy się po znakowanych szlakach turystycznych (na terenie parków narodowych – wyłącznie) lub wyznaczonych ścieżkach,
- f) kierownik wycieczki powinien posiadać mapę,
- g) przed wyruszeniem sprzed szkoły uczestnicy są poinformowani o zasadach poruszania się po drogach i po lesie,
- h) należy zabrać apteczkę pierwszej pomocy.

4. Wycieczka w góry:

- a) należy zwrócić uwagę na odpowiedni ubiór - buty sznurowane, kurtka (ze względu na zmienność pogody w górach oraz spadek temperatury wraz ze wzrostem wysokości), rzeczy osobiste zabieramy do plecaka,
- b) wszyscy uczestnicy wycieczki poruszają się wyłącznie po znakowanych szlakach turystycznych,
- c) na początku i na końcu kolumny idzie osoba dorosła - opiekun,
- d) uczestnicy wycieczki ustawieni są w ten sposób, że na początku (za przewodnikiem - jeżeli jego obecność jest konieczna) ustawione są osoby słabsze kondycyjnie, a na końcu osoby najsilniejsze,
- e) na terenach powyżej 1000 m n p m (dotyczy miejsc, których rzeźba terenu stwarza zagrożenie dla zdrowia i życia osób na nich przebywających) wycieczkę prowadzi przewodnik górski,
- f) na obszarach parków narodowych i rezerwatów przyrody wycieczki prowadzi wyłącznie upoważnieni przewodnicy,

- g) wyruszając w góry należy dokładnie zaplanować trasę, uwzględniając wiek, a także płeć uczestników,
- h) na wędrowkę należy wyruszyć wcześniej rano, albo przed zmrokiem dojść do miejsca noclegu.

5. Wycieczka rowerowa:

- a) wszyscy uczestnicy muszą posiadać kartę rowerową,
- b) prowadzący wycieczkę jedzie na początku, za nim najsłabsi w grupie, następnie pozostali uczniowie, drugi opiekun jedzie na końcu grupy,
- c) tempo jazdy powinno być dostosowane do możliwości najsłabszego uczestnika,
- d) odstęp między jadącymi powinny wynosić do 5 m,
- e) uczestnicy wycieczki jadą jeden za drugim (nie wolno jechać obok siebie), jak najbliżej prawej krawędzi drogi, zgodnie z przepisami ruchu drogowego,
- f) opiekun wycieczki posiada apteczkę pierwszej pomocy oraz narzędzia do ewentualnej naprawy rowerów, także zapasowe dętki i wentyle oraz pompkę,
- g) uczestnicy powinni posiadać ubiór odpowiedni do jazdy,
- h) z boku tylnego bagażnika (z lewej strony) powinno być przymocowane tzw. ramię bezpieczeństwa ze światłem odbłaskowym na końcu.

6. Zasady poruszania się z grupą w miastach:

- a) przed rozpoczęciem zwiedzania obiektu lub miasta, każdy uczestnik musi być poinformowany o harmonogramie wycieczki adresie, miejscu pobytu docelowego, aby w razie zgubienia się potrafił dotrzeć do miejsca zbiórki,
- b) w trakcie pieszego poruszania się z grupą w terenie miejskim opiekunowie powinni tak podzielić obowiązki, by jeden z nich znajdował się na czele grupy i kierował nią, a drugi idąc na końcu zamykał ją,
- c) obaj opiekunowie powinni poruszać się w granicach wzajemnego kontaktu wzrokowego, aby zapobiec zbytniemu rozciągnięciu grupy,
- d) prowadzenie grup po ulicach, drogach, terenach publicznych powinno odbywać się zgodnie z przepisami ruchu drogowego,
- e) szczególną ostrożność należy zachować przy przechodzeniu z grupą przez jezdnię. Należy pamiętać, że przechodzenie powinno odbyć się w taki sposób, by cała grupa przekroczyła jezdnię razem,
- f) w przypadku korzystania ze środków komunikacji miejskiej należy zadbać, by wszyscy uczestnicy wycieczki znajdowali się w jednym pojeździe lub w jednej jego części (dotyczy pociągu, tramwaju, metra), znali nazwę przystanku, na którym grupa będzie wysiadać, znali orientacyjny czas przejazdu lub ilość przystanków do przejechania, posiadali ważne bilety na przejazd.

7. Wycieczka przedmiotowa:

- a) na klasowe lub grupowe wyjście uczniów poza teren szkoły, organizowane w ramach lekcji w celu realizacji programu nauczania, nauczyciel organizujący takie wyjście musi uzyskać zgodę Dyrektora szkoły co do terminu i trasy wycieczki; planowaną wycieczkę nauczyciel zgłasza Dyrektorowi przynajmniej 2 dni wcześniej,
- b) wyjście należy udokumentować wpisem do dziennika lekcyjnego;
- c) nauczyciel zapoznaje uczniów z treścią i celem wycieczki oraz podstawowymi przepisami bezpieczeństwa;
- d) prowadzenie grup po ulicach, drogach, terenach publicznych powinno odbywać się zgodnie z przepisami ruchu drogowego; szczególną ostrożność należy zachować przy przechodzeniu z grupą przez jezdnię; należy pamiętać, że przechodzenie powinno odbywać się w taki sposób, aby cała grupa przekroczyła jezdnię razem,
- e) w razie gwałtownego załamania się warunków pogodowych (burza, śnieżyca, gołoledź, duży mróz) wycieczkę należy odwołać,

- f) nauczyciel prowadzący wycieczkę powinien dopilnować aby uczestnicy wycieczki posiadali stosowny ubiór i obuwie odpowiednie do pory roku, warunków atmosferycznych i terenowych; o planowanym wyjściu w teren uczniowie powinni być poinformowani jeden dzień wcześniej.
8. Przy ustalaniu ilości opiekunów należy uwzględnić również ich doświadczenie i umiejętności pedagogiczne, stopień zdyscyplinowania grupy, wiek, środki transportu, sposób zorganizowania wycieczki.
9. Każdy nauczyciel planujący organizację wycieczki na obszarach parków narodowych i rezerwatów przyrody powinien wcześniej zapoznać się z ich regulaminem i poinformować o nim uczestników wycieczki.
10. Nauczyciele, którzy w ramach wycieczki szkolnej planują korzystanie przez uczestników wycieczki z kąpielisk i basenów, powinni:
- a) zapoznać się z przepisami tych obiektów- regulaminami kąpieliska lub pływalni i egzekwować ich przestrzeganie,
  - b) uzgodnić z kierownikiem kąpieliska lub pływalni warunki i sposób korzystania z kąpieliska lub pływalni zapewniając bezpieczeństwo uczestnikom.

§7

Prawa i obowiązki uczestników wycieczki

1. Zgłaszanie propozycji rozwiązań dotyczących szczegółowych kwestii organizacyjnych wycieczki.
2. Uczestniczenie w zajęciach przewidzianych w programie.
3. Korzystanie z pomocy kierownika, opiekunów i innych uczestników wycieczki.
4. Poinformowanie kierownika wycieczki o ewentualnych dolegliwościach oraz stosowanych lekach, środkach zapobiegawczych, które powinny znaleźć się w wyposażeniu apteczki.
5. Przestrzeganie przepisów obowiązujących w miejscach pobytu dotyczących między innymi:
  - a) stosowania urządzeń elektrycznych,
  - b) zakazu palenia papierosów, picia alkoholu, zażywania narkotyków,
  - c) zakazu oddalania się bez zgody opiekuna,
  - d) przestrzeganie ciszy nocnej,
  - e) właściwego zachowania się na obszarach chronionych.
6. Dbanie o otaczające mienie, posiadany bagaż oraz własność współuczestników wyjazdu.
7. Informowanie kierownika o ewentualnych wypadkach, wyrządzonych krzywdach, szkodach lub innych istotnych problemach związanych z wycieczką.

§8

Postanowienia końcowe

1. Zgody na przeprowadzenie wycieczki udziela Dyrektor szkoły lub upoważniona przez niego osoba.
2. Jeżeli wycieczka ma odbyć się podczas planowanej lekcji danego przedmiotu, należy zgłosić zamiar wyjścia poza teren szkoły i odnotować wyjście na wycieczkę w dzienniku lekcyjnym.
3. Uczniowie, którzy nie uczestniczą w wycieczce powinni mieć zajęcia lekcyjne z inną klasą, imienny wykaz uczniów oraz przydział do klasy przygotowuje wychowawca.

4. Jeżeli nie zostaną spełnione wszystkie wymagania organizacyjne dotyczące wycieczki, Dyrektor szkoły lub upoważniona przez niego osoba może nie udzielić zgody na przeprowadzenie wycieczki.
5. Wszystkie pisma wysłane w sprawie wycieczki powinny być podpisane przez kierownika wycieczki i zatwierdzone przez Dyrektora szkoły.
6. Sprawy nieuregulowane niniejszymi przepisami i zasadami rozstrzyga się na podstawie Statutu Szkoły oraz innymi przepisami wyższego rzędu.

Dokumentacja wycieczki:

Załącznik nr 1 - regulamin wycieczki

Załącznik nr 2 - karta wycieczki/imprezy z harmonogramem i preliminarem

Załącznik nr 3 - lista uczestników wycieczki

Załącznik nr 4 - zgoda rodziców/opiekunów na udział dziecka w wycieczce/imprezie

Załącznik nr 5 - rozliczenie wycieczki/imprezy